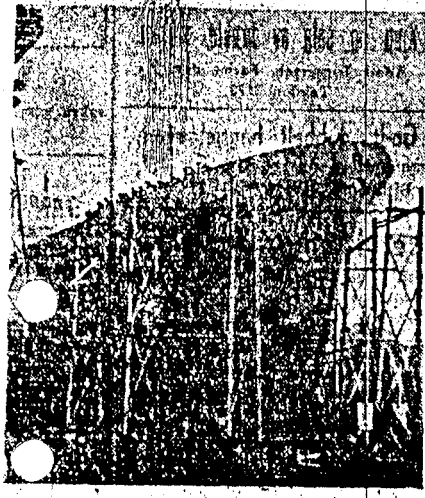

Mek. Verksted A/S

TØNSBERG

Maskiner og reparasjoner

Hambros supplement til Granskningskommisjonen.

Av **Hans P. Lødrup**

C. J. Hambro: Historisk Supplement. — Aschehoug.

C. J. Hambro har sendt ut en bok som gir en rekke supplerende opplysninger til undersøkelseskommissjonen av 1945's innstilling med bilag. Boken har fått tittelen «Historisk supplement» og allerede deri ligger kanskje en liten kritikk. Der vil naturligvis alltid kunne være delte meninger om stoffvalget i en kommisjonsinnstilling og kommisjonen kan med følge hevde at dens oppgave ikke var å skrive historie, men å gi en innstilling om rent politiske og konstitusjonelle forhold og at historien bare interesserer den forsåvidt den har direkte forbindelse med oppgaven. På den annen side kan Hambro med like stor rett hevde at når først kommisjonen kommer inn på politikken i Arene for krigen i en offentlig fremstilling, er det av politiske og historiske grunner nødvendig at denne fremstilling korrigeres og suppleres, så meget mere som kommisjonen i sin kamp med den overveldende masse stoff og den relativt knappe tid, er kommet i skade for å uttrykke sig for kortfattet eller på annen vis gi leseren et skjevt bilde av enkelte forhold.

Hambro er en del forbløffende opplysnings. Blandt dem er at regjeringen i London selv anvendte det uttrykk at den hadde fått et enstemmig tillitsvotum av stortinget. Dette er jo like uriktig enten det siktes til stortingets beslutning på Hamar den 9. april om å la den fortsatte eller til den såkalt Elverumsfullmakt den 10. april.

Ingen av disse enstemmige beslutninger utspång av noen beundring for regjeringen. Den hadde gang på gang avstått forslag om å gå av i tide for krigen kom, for at en nasjonal regjering av alle partier kunde samle nasjonen om en fælles krisepolitikk. Men den dagen følgende av regjeringen Lygaaensvolds fellektige politikk brøt los over et forberedt folk, tapte regjeringssjefen hodet og tilbød å gå. Tillitsvotumets bestod i at han av alle fikk beskjed om at man tar ikke regjeringssjef på farens dag, når fienden er sluppet innenfor porten. Å gå av da, vilde være jevngodt med desertering.

Elverumsfullmakten vilde ha vært gitt til enhver sittende regjering. Den er ene og alene begrunnet i det forhold at stortinget var satt ut av funksjon med vold og makt og gjaldt bare til det kunde samles igjen. Det var etter Hambros åndsmørværelse og fremsyn som manifesterte sig i denne beslutning, regjeringens sjef forklarlig nok, først var knokked ut av de beghenheter hans egen fellektige politikk hadde gjort mulig. Det er for sig sig karakteristisk at

den samme regjeringssjef som på overfallsdagen var trede til å vike før en nasjonal regjering av alle partier, senere i Tromsø, sa nei og blev mektig vred, da Sven Nielsen foreslo det. Men det var meget skjebnesvangert at vi fikk en ren partiregjering sitende i London i alle krigsårene — den omstendighet at den supplerte sig med en tilfeldig venstremann og en tilfeldig bondepartmann som rådet til å være i London akkurat da, kan ikke forandre dens partikarakter. Både regjeringens tydelige favorisering av partifeller ute og den partipolitikk den fra London drev i Norge, hvor man ellers hadde lagt den på hyllen, vilde vel ha vært undgått, om partiregjeringen var blitt ombyttet med en nasjonal regjering for den forlot Norge.

Man må med Hambro finne det merkelig at kommisjonen har kunnet eragte at det er på det rene at regjeringen optrådte i samsvar med stortingets vedtak på Elverum i London. Den gjorde det motsatte, dens opptreden var et brudd på alle forutsetninger.

Hambro kritiserer også Hølesterrett på flere punkter. Hans kritikk over at Hølesterrett utnevnte administrasjonsrådet finner jeg dog ikke holdbar. Men man må gi ham rett i at det er en feil at ikke inhabilitets-spørsmålet blev reist, da stortinget høsten 1945 forela retten spørsmålet om det nye storting skulde tre sammen straks eller først som vanlig 10. januar. Stortinget visste ikke da at elvys hølesterettsdommere i 1942 hadde avgitt en uttalelse om at det sttende storting overhodet ingen rett hadde til å tre sammen efter at dets normale funksjonstid var ute i 1941. Selv om de to spørsmål ikke er identiske, er de så beslektet at inhabilitets-spørsmålet i allfall burde ha vært reist. Som det var, visste meget få, at elvys av dommerne allerede hadde erklært at det spørrende storting hadde ophørt å eksistere, en oppfatning som man må være enig med Hambro i unektelig må formodes å ha en viss betydning for bedømmelsen av spørsmålet om det skulde fortsette ut 1945.

Det synes også som Hambro må gies rett i at kommisjonen har gått litt for langt i å dekke visse svakheter i hølesterettsjustitarius Bergs opptreden, som også hølesterettsdommer Eonnevie har trukket frem i et skrift. Det kan naturligvis droftes om det er nødvendig allerede nå å plukke noe av fergyllingen av hjemmefrontens leder og andre fremtredende menn fra kampens tid. Der kan gies vektige grunner både for og mot. Personlig synes jeg i sin almindeighet at når først kommisjonen har innlått sig på å uttale sig om levende og døde og har fremlagt en menig stoff, som vanligvis plier å hemmeligholdes til den generasjon det gjelder, er utdød, må man løpe ut, enten man intet eller alt komme frem. Og hvad spesielt Berg angår, anser jeg hans fortjenester så store at han vil kunne tale å bære byrden av den opplysning at han i de tunge dager hadde svake stunder. Hvem hadde ikke det i de dager?

Hans P. Lødrup.

Den norske Credit

Filial i Tønsberg

Storgaten 24

Hovedkontor: Den Norske Credit
Opprettet 1857

Aksjekapital og Fonds kr. 3700
Forvaltningskapital kr. 74250

Telefon sentralbord: 335 Telegramadr.

Tønsberg-nytt.

Mr. Bot
Dem te
Platevalser for
Rambucker a
Massesmigods.
Sveisede stål
Skipsblokker.
Krankrocker. s
Forlan
Send De
Tønsberg
Tønsb-
Telecr

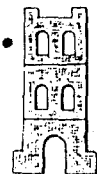
1856

Forlang al

in etiketten

TØNSBERG BRYGGERI

Legg merke

vare innregistrert
VAREMERKE

Th. Marthinsen Sølv
TØNSBERG

DE FORENEDE REPERBA Tønsberg Rep

Grunnlagt 1790

Stållautfabrikk, Rep
Hamp-, Manila- og Sisa
Norges største fabrikk i T

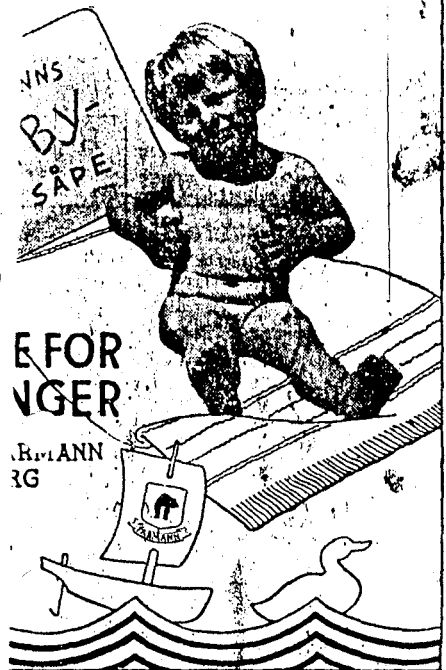
Tønsberg Repertories salgskontor

Fra 1898 til

Øvregate 29

Tønsberg Oljekl Preservingfal

Etablet 1898

E FOR NGER

RIMANN
RG

Glidelåsfabrikk A/S

Disponent: Carl Bismstau.

Tønsberg

Den sikre side ODT-assurent!

Konterer med oss!

As N. BUGGE

Nedregt. 26

Telefon 1603

VESTFOLD VIKERI

A. ANDERSEN

